

Dr. Szili Katalin
az Országgyűlés Elnöke részére

Irományszám: T/5948 (307)

Érkezett: 2009 FEBR 02

Helyben

Tisztelt Elnök Asszony!

A Házszabály 94.§ (1) bekezdése alapján „a *Polgári Törvénykönyvről*” szóló T/5949. számú törvényjavaslathoz a következő

módosító javaslatot

terjesztem elő:

1. A törvényjavaslat 5:91.§-a az alábbiak szerint módosul:

„5:91. § [Beleegyezéstől vagy jóváhagyástól függő szerződés]

[(1)] Ha a szerződés hatályossá válásához jogszabály harmadik személy beleegyezését vagy hatóság jóváhagyását teszi szükségessé, a szerződés [a beleegyezéssel vagy a jóváhagyással válik hatályossá. A hatály - ha jogszabály eltérően nem rendelkezik - a szerződés megkötésének időpontjától kezdődik] hatálya a beleegyezés illetve a jóváhagyás - a jogszabályban előírt, ennek hiányában a felek által megszabott vagy a szerződés jellegéből adódó ésszerű határidőn belül történő - megadásától mint felfüggesztő feltételtől függ.

[(2)] A szerződés megszűnik, ha a harmadik személy a beleegyezést, a hatóság pedig a jóváhagyást nem adja meg, vagy arról a bármelyik fél által a másik féllel közölt megfelelő határidőn belül nem nyilatkozik.

[(3)] A beleegyezésről, vagy a jóváhagyásról történő nyilatkozattételig valamint a nyilatkozattételre megszabott határidő leteltéig a felek jogait és kötelezettségeit a függőben lévő feltétel szabályai szerint kell megítélni.]”

2. A törvényjavaslat 5:92.§-ának (1) bekezdése az alábbiak szerint módosul:

„5:92. § [A hatálytalan szerződés joghatása]

(1) Ha a szerződés hatálya nem állt be vagy a szerződés hatályát veszítette [- ide értve azt az esetet is, ha a szerződéshez harmadik személy beleegyezése vagy hatóság jóváhagyása hiányzik, vagy a beleegyezést és jóváhagyást megtagadták -] a szerződés teljesítése nem követelhető.”

3. A törvényjavaslat 5:93.§-ának (1) bekezdése az alábbiak szerint módosul:

„(1) Az [a]olyan szerződésen alapuló jogszerzés, amellyel harmadik személy igényének kielégítési alapját részben vagy egészben elvonták, e harmadik személy irányában

hatálytalan, ha a szerző fél rosszhiszemű volt, vagy reá nézve a szerződésből ingyenes előny származott.”

4. A törvényjavaslat 5:93.§-ának (5) bekezdése elmarad:

„[(5) A fedezetelvonó szerződés szabályait kell alkalmazni akkor is, ha az előny nem az ügyleti nyilatkozatot tevő személynél jelentkezik.]”

Indokolás

1. A beleegyezéstől, vagy hatósági jóváhagyástól függő szerződésre vonatkozó szabályok túlságosan bonyolultak, és ellentmondásokat tartalmaznak. A szerződés megszűnését főlegesen kifejezetten kimondani, ha a szerződés – megfelelő időben megadott jóváhagyás hiányában – nem léphet hatályba, hiszen hatálytalan kötelelem alapján teljesítés nem követelhető, nincs tehát jelentősége, hogy a kötelelem fennáll, vagy nem áll fenn. Ugyancsak indokolatlan a jóváhagyásnak visszaható hatályt tulajdonítani; a beleegyezés (jóváhagyás) megadása – e megoldás szerint is – kizárólag felfüggesztő feltétel lehet, hiszen nem a megtagadás minősül bontófeltételnek, hiszen a megtagadás esetén sem számít a szerződés a megtagadásig hatályosnak. Ha a beleegyezés (jóváhagyás) megadásáig/megtagadásáig a felek jogait/kötelezettségeit a függőben levő feltétel szabályai szerint kell megítélni [(3) bekezdés], akkor ebben az időszakban teljesítés nem követelhető. Ez azt is jelentené, hogy az a kötelezett, aki a jóváhagyás megadásáig jogszerűen tagadná meg a teljesítést, a jóváhagyás megadása folytán késedelembe esne. Ez rendkívül visszas helyzetet teremtene, ezért inkább egyszerű felfüggesztő feltételként indokolt kezelni a jóváhagyás – megfelelő határidőben történő – megadását; ebben az esetben viszont a jogkövetkezményekről külön nem kell rendelkezni.

2. A módosítást az 1. pontban javasolt módosítás indokolja.

3. Indokolt a fedezetelvonó szerződés szabályait újragondolni. A fedezetelvonás lényege ugyanis az, hogy a kötelezett azért nem tud teljesíteni, mert – a fedezetelvonó szerződés teljesítése folytán – nem rendelkezik azzal a szolgáltatással, amellyel tartozik. Ebből is kitűnik, hogy a fedezetelvonó jelleg eredetileg a dologszolgáltatáshoz kapcsolódik. Maga a hatálytalanság fogalma is innen ered: nem maga a szerződés hatálytalan a harmadik személy irányában (a szerződés minden esetben hatálytalan a harmadik személy irányában a kötelelem relatív szerkezete folytán), hanem a tulajdonszerzés, pontosabban a tulajdon-átruházás. Maga a szerződés hatályos, ezért a harmadik személy igényének érvényesítése esetén a jogviszonyt a jogszatosság szabályai szerint kell elrendezni.

A fedezetelvonó szerződés szabályait a gyakorlatban nem a valódi fedezetelvonás esetén alkalmazzák, hanem akkor, amikor a kötelezett vagyonából a jogosult azért nem tud végrehajtás útján kielégítést nyerni, mert a kötelezett vagyona terhére harmadik személynek ingyenes előnyt nyújtott. Ezt a helyzetet azonban nem a hatálytalanság szabályai szerint kell elrendezni, hanem a jogosultnak kell *sui generis* lehetőséget biztosítani arra, hogy az ingyenes előny erejéig követelése kielégítését követelhesse a

harmadik személytől. A törvényjavaslat – a korábbi jogintézmény fenntartása mellett – lényegében ebbe az irányban tapogatózik, anélkül, hogy kifejezetten kimondaná az ingyenesen szerző fél helytállási kötelezettségét. (Hasonló jogintézményt az öröklési jog is ismer a köteles rész iránti igény kielégítése kapcsán.)

4. A módosítást az 3. pontban javasolt módosítás indokolja. Megjegyzendő, hogy a szabály fenntartása esetén az „ügyleti nyilatkozatot tevő fél” helyett a „szerződő fél” lett volna a helyes kifejezés.

Budapest, 2009. február 2.

dr. Rétvári Bence
Kereszténydemokrata Néppárt